

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Onderwerp:	Erfgoedvisie
Registratienummer:	1285676
Op voorstel B&W d.d.:	18 mei 2021
Datum vergadering:	7 juli 2021
Portefeuillehouder:	Marinus Biemans
Rol gemeenteraad:	Kaderstellend

Voorstel in het kort

Het vaststellen van de Erfgoedvisie.

Samenvatting

De raad heeft opdracht gegeven tot het maken van erfgoedbeleid, zoals verwoord in de [Ontwikkelagenda](#). De Erfgoedvisie is de afronding van de eerste fase van de uitwerking van het erfgoedbeleid. De visie bevat de kaders voor de uitvoering, en de daarvoor op te stellen instrumenten, en bevat keuzes voor beleidsopties.

Bijlagen

1. Erfgoedvisie 2021-2028
2. Commissieadvies

AAN DE RAAD,

1. Inleiding

De Erfgoedwet en straks ook de Omgevingswet vragen van gemeenten dat zij in hun omgevingsbeleid de cultuurhistorische waarden waarborgen. Het erfgoedbeleid zal de manier en het niveau van inventarisatie, waardering, vaststelling, benutting en bescherming van het cultureel erfgoed in de fysieke leefomgeving aangeven en deze beschermen via het omgevingsplan. Dit betreft met name, maar niet uitsluitend, onroerend erfgoed, waarvan archeologie, gebouwd erfgoed en cultuurlandschap het grootste deel uitmaken.

Herijking van het erfgoedbeleid bestaat uit de volgende stappen:

Stap 1 - Inventarisatie van het erfgoed;

Stap 2 - Leggen van focus: het verhaal van Deurne;

Stap 3 - Raamwerk visie opstellen: speerpunten voor omgang met waarden erfgoed;

Stap 4 - Erfgoedvisie en kaders uitvoering vaststellen.

Eind 2019 is gestart met het inventariseren van het erfgoed in Deurne als basis voor het herijken van het erfgoedbeleid. Het erfgoed is aan de hand van haar cultuurhistorische waarden in kaart gebracht en dit vormt de basis voor het verhaal van Deurne. Samen brengen zij het potentieel van het Deurnese erfgoed in beeld.

Voor u ligt het resultaat van stappen 1 t/m 4, in de vorm van een erfgoedvisie.

De Erfgoedvisie benoemt de waarden van het erfgoed die voor Deurne van belang worden geacht en benoemt drie speerpunten voor hoe om te gaan met deze waarden.

De gekozen speerpunten vormen de basis van de visie.

2. Voorstel

De Erfgoedvisie vast te stellen.

3. Beoogd effect

De kaders van het erfgoedbeleid vastleggen.

4. Argumenten

Waarom herijking?

Door de bezuinigingen van 2011 en 2012 is het gemeentelijk erfgoedbeleid teruggebracht tot de wettelijke vereisten in het kader van vergunningverlening, waardoor deze onvoldoende houvast biedt. Hiervoor dient het gemeentelijk erfgoedbeleid op meerdere fronten geactualiseerd en aangevuld te worden.

- Cultuurlandschappen zijn zeer beperkt opgenomen in het huidige beleid, maar op kennis gefundeerd beleid daarvoor is sinds 2012 een wettelijk vereiste (op basis van het Besluit ruimtelijke ordening).
- Gebouwde monumentenlijsten zijn onvolledig, onder andere Wederopbouw en MIP (Monumenten Inventarisatie Project).

- Aanwijzingsbeleid voor monumenten ontbreekt.
- Archeologiebeleidskaarten zijn niet meer actueel (2009). Reeds uitgevoerde onderzoeken zijn niet verwerkt en nieuwe technieken kunnen locaties betrouwbaarder en met meer precisie aanwijzen.
- Verordeningen zijn verouderd.

Van inventarisatie naar visie.

Het overzicht van het Deurnese erfgoed is vanwege bovenstaande niet volledig. Een goed overzicht van het aanwezige erfgoed is nodig om het verhaal van Deurne in beeld te brengen. Het overzicht en het daarbij behorende verhaal bieden handvatten om in gesprek te gaan over het belang van cultuurhistorie in samenhang met andere onderwerpen in onze leefomgeving.

De Erfgoedvisie betreft het strategisch beleid voor het ruimtelijk cultureel erfgoed van Deurne. Samen met de handvatten uit de inventarisatie brengt het kansen in beeld en maakt het afwegingen met andere thema's, beleidsvelden en programma's mogelijk. Door de verbinding te leggen met afwegingen in onze leefomgeving wordt de in de Omgevingswet vereiste integrale aanpak bewerkstelligd.

Toelichting stappen

Stap 1 en 2 werden uitgevoerd aan de hand van de cultuurhistorische waarde van het erfgoed in Deurne onder leiding van vakspecialisten. Heemkundekring H.N. Ouwering werd intensief betrokken als klankbordgroep bij de inventarisatie en het aanwijzen van het erfgoed dat tot het verhaal van Deurne behoort. Ter afronding van de inventarisatie werd een breed publiek uitgenodigd om op 9 juli 2020 een presentatie van de inventarisatie bij te wonen en aan te vullen, waaronder de raadscommissieleden en leden van de monumentencommissie. Samen met de gegeven input diende het geïnventariseerde erfgoed als basis voor stap 2, het verhaal van Deurne. Een korte samenvatting hiervan treft u als bijlage van de Erfgoedvisie ter informatie en inspiratie aan.

Stap 3

De uitgangspuntennotitie is 6 april voorgelegd aan de [commissie Omgeving](#) om tot een raamwerk voor de Erfgoedvisie te komen. Het benoemt de potentie van de sociaal-economische waarden van het erfgoed. De raadscommissie Omgeving heeft deze bevestigd. Het stilstaan bij de benoemde waarde maakte het mogelijk om te kiezen waar de Erfgoedvisie op moet focussen: de in de uitgangspuntennotitie voorgestelde speerpunten.

Stap 4

De gekozen speerpunten vormen de basis voor de visie. Bij het duiden van de ambities, zijn de speerpunten afgestemd op de kansen en bedreigingen vanuit andere beleidsvelden. Hierbij wordt ook geput uit eerder participatietrajecten en er wordt aangehaakt op lopende participatietrajecten, zoals die van de omgevingsvisie.

De Erfgoedvisie is de afronding van de eerste fase van de uitwerking van het erfgoedbeleid. De visie bevat de kaders voor de uitvoering en daarvoor op te stellen instrumenten en bevat keuzes voor beleidsopties.

Afbakening type erfgoed

De Erfgoedvisie zoomt in op het erfgoed in de leefomgeving van Deurne én die waarden die wij als bewoners, ondernemers én samenleving eraan toekennen. Het betreft ondergrondse erfgoed: *archeologie*. Landschappelijk erfgoed, *historische geografie*. En gebouwd erfgoed: *historische bouwkunst & stedenbouw*. Het betreft het onroerend cultureel erfgoed en dat cultureel erfgoed dat een onderdeel uitmaakt van

een ensemble (groepering). Van het onroerend erfgoed valt ook het aardkundig erfgoed buiten de scope van dit product. Aardkundig erfgoed kan alleen *nature-made* zijn, maar kan ook door interactie tussen mens en ondergrond ontstaan. Het roerend erfgoed, dat niet vast zit aan een plek, valt buiten deze visie, tenzij het een integraal onderdeel is van een ensemble. Het roerend erfgoed is onderdeel van het cultuurbeleid van de gemeente Deurne of van het archiefbeleid.

Het erfgoed dat wij in deze visie beschouwen valt binnen de huidige grenzen van de gemeente Deurne. Het erfgoed schetst een beeld van een historische situatie of ontwikkeling van Deurne. Het maakt onderdeel uit van en draagt bij aan de gedeelde geschiedenis van zowel Deurne als daarbuiten.

Via deze [link](#) kunt u het geïnventariseerde erfgoed bekijken via een webviewer. Voor nadere toelichting kunt u de griffie benaderen.

5. Kanttekeningen

In de Erfgoedvisie zijn de financiële consequenties benoemd in het hoofdstuk 'Uitvoeringsstrategie'. De wettelijke taken zijn gebord binnen de huidige formatie, maar om de impact van dan uitvoering van de visie te vergroten is extra budget gewenst.

6. Financiën

Middels de continusturing, maar minstens één keer per jaar, beoordeelt het college of een voorstel voor extra middelen wordt voorgelegd aan de raad voor het realiseren van (aanvullende) beleidsopties benoemd in deze visie.

7. Juridische aspecten

Het is een bevoegdheid van de raad om een Erfgoedvisie vast te stellen. Visie is bindend.

8. Relatie Ontwikkelagenda

Het herijken van erfgoedbeleid maakt deel uit van het hoofdstuk 'Goede voorzieningen' van de Ontwikkelagenda. Cultuurhistorisch erfgoed is namelijk een wezenlijk onderdeel van de identiteit van Deurne en is van grote betekenis voor de omgevingskwaliteit. Ons erfgoed vormt de drager van het verleden en is de basis voor ons heden en onze toekomst. In een veranderende leefomgeving bieden ons gebouwd erfgoed en het cultuurlandschap daarom herkenning en houvast.

9. Vervolg en evaluatie

Binnen de toegekende financiële ruimte wordt uitvoering gegeven aan de Erfgoedvisie. Instrumenten en middelen nodig voor de borging van de uitvoering van de Erfgoedvisie, zoals de Omgevingsplan, Erfgoedverordening, beleidskaart, aanvullend budget, enzovoorts worden waar nodig voorgelegd aan het bevoegd orgaan.

Burgemeester en wethouders van Deurne,
De secretaris, De burgemeester,

R.R.M. Halffman G.T. Buter

DE RAAD DER GEMEENTE DEURNE

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 mei 2021, nr. 36;
gehoord de commissie Omgeving van 22 juni 2021;

BESLUIT

De Erfgoedvisie vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 7 juli 2021.

De griffier,

De voorzitter,

(R.J.C.M. Rutten)

(G.T. Buter)